

KÉPES GYERMEK VILÁG

melléklap

A Kisdedvők és Gyermekkertésznők Lapjához.

A főtlap megjelenik minden hó 10-én. A Gyermeklap 20-án.

*Előfizetési ár a két lapra egész évre csak 2 forint.
csak a képes gyermekvilág társulatnál lehetne előfizetni.*

KÉPES GYERMEKVILÁG.

KARÁCSONY EST. *)

No kis sereg
Ne keseregj
Eljött a szép karácsony.
Ha jó voltál:
Ime ott áll
Jutalmad kis barátom!

Jézus hozta, —
— De azt mondta,
Hogy csak a jók számára.
Kinek lába
Ovodába
Szorgalmasan eljár!

Fa gyümölcse
Gyomrát töltse
Annak ki engedelmes,
Mert Jézuska
Jó fiukba
S kis lányokba szerelmes!

De a ki rosz,
Hanyag s dacos:
Vesszót farag számára
E szép fából,
S jól elpáhol
Hogy emlékezzél mára!

Jaj, Jézuskám!
Jók leszünk ám
Mi mindnyájan, meglátod,
Ha ezt a fát
És cukmisát
Mostan közre bocsátod!

... néninek
S mindenkinek
A ki bennünket szeret:
Köszönetet,
Üdvözlötet
Mond ez éhes kis sereg!

Kivánjuk mind,
Hogy szüleink
Soká-soká éljenek,
Gyermeükben,
Életükben
Csak örömet leljenek!

Borzsák Endre.

*) E gyönyörű költemény a szegszárdi kisdodóvó-intézet
lefolyt karácsonyi ünnepélyére iratott. Szerk.

A boldogok karácsonya.

(Elbeszélés.)

Olga és Irma egykoru gyermekek voltak, együtt nevelkedtek föl, egyaránt szerették szü-
löiket, de ők is egyaránt voltak szeretve általuk,
a különbség csak az volt köztük, hogy Olga va-
gyonos szülők gyermeke volt, Irén szülei pedig
sokszor küzdöttek az élet nehézségeivel; de a
a különbséget Olga nemes lelke mindig el tudta
Irmával feledtetni ugyannyira, hogy mindket-
tőjük házában teljesen otthonosan érezték ma-
gukat. Meg kell vallani, hogy a jó viszony
megszilárdulásában nagy része volt Olga anyjá-
nak is, ki is, hogy jó gyermekének örömét nö-
velje, megengedte, hogy iskola után a gyerme-
kek föl váltva egyszer egyik, máskor ismét a
másik szülői házában keressenek szórakozást.

A véletlen úgy akarta, hogy karácsony
estéjén Olgáék házára került a sor, itt gyültek
tehát össze mindketten a nélkül, hogy a törté-
nendőkről csak legkisebb sejtelmük is lett volna.
Játszodoztak, ugrándoztak, s vidám csevegésük-
kel mulattatták egymást, miglen azon vették
észre magukat, hogy válniok kell, mert Irma
anyja eljött leányát haza vinni. Irma szomoruan,
Olga pedig esengve nézett anyjára, mindkét
anya megérté leánya néma tekintetét, s mind-
kettő átérzé a fájdalmat, mely a két barátnő
szívét az elválás tudatában érintette. Olga anyja
meg fogva Irma kezét, kérte ennek anyját,
hagyná itt ez este, hadd legyen neki is része
abban az örömben, mely Olgára várakozik. A
kis Irma szíve óhaját hallván tolmácsolni, örö-
mében ezer meg ezer csókot nyomott Olga ma-
májának kezére, jeléül annak, hogy jótékonyan
eső pártfogásáért hálás lenni kíván. Egy kis
alkudozás után Irma anyja egyedül távozott, a
lányok pedig fokozódott jó kedvvel folytaták
megszakított játékukat, s mulatságuk mármár
zajossá is vált, midőn egy nem várt esemény
vonta magára figyelmüket. A lámpa kialudt,
Olga anyja olyan észrevétlenül csavarta le,
hogy a gyermekek egyszerre csak pokoli setét-
ségben találták magukat. Az ebből származott
ámulatot azonban csakhamar bámulat, s végte-
lenül kellemes meglepetés váltotta fel, midőn a
mellék terem két szárnyu ajtaja föl pattanván,

előttük állott Jézus gyönyörű ajándéka, a nagy-szerű karácsonyfa tündéres fényt terjesztő száz meg száz apró gyertyájával, ragyogó diszitményével, s az ajándék tárgyak mesészerű özönével. A megszámlálhatlan sokaságu apró világító gyertyák közt vidáman mosolyogtak rájuk a szebbél szebb piros almák, a festői rendetlenségben elhelyezve himbálózó narancsok szemüket csiklandozták; a vörös pemuttal felkötözött cukorkák, füge, aszalt szilva, János kenyér, s isten tudja miféle cukmisok csábítólag tekintének felőlük. Hát még az a sok csillogó villogó csecsebecse, miknek feladata volt a fa díszét emelni, értékét nevelni? S aztán a tarka-barka játékok nagy özöne, melyek közt úgy eltévedt az emberi szem, mint valami labirintban? Olyan halmaza volt a diszes képes könyveknek, hogy belőlük egy kis városi könyvkereskedést lehetett volna berendezni. Az értékesebb játékok közt voltak kalitban ugráló és füttyülő mararak, melyekről alig lehetett volna hinni, hogy nem igazi élő madarak. Volt színház, mozgatható bábukkal, ruhatárral. Volt teljesen berendezett ház. Volt majorság udvar, közepén galambduccal, melyen ki s be repdestek a kis galambok. Volt gyönyörűen berendezett kert, viruló és illatozó virágokkal, tenger gözhajóval, vaspálya igazán közlekedő vonatokkal, s volt még Isten a megmondhatója, mennyi és milyen le sem írható más játék, melyeknek mindegyike oly diszes, oly megkapó volt, hogy közöttük a választás is nehézséggel járt volna. A mi azonban még is leginkább magára vonta a két leány figyelmét, az két óriási nagy bábu volt a fához támasztva. Valóságos élő alakoknak látszottak, ritka szépek s igen fényes öltözőkük voltak. Az egyik derekán gyönyörű himzéssel Olga, a másikén Irma volt olvasható.

A lányok meglepetését leírni nem lehet, a hetedik menyországban képzelték magukat, szólni nem bírtak, csak néztek és bámultak, szívéük elszorult, ilyesről még álmodni sem mertek.

Olga szülei a háttérben nézték a jelenetet, s gyönyörködtek a két gyermek meglepetésében. A siri csendet végre a mama törte meg azzal a kijelentésével, hogy ezt a sok mindent a kis Jézuska hozta Olga és Irma számára, azért, mert jó gyermekek voltak eddig, s azért,

hogy jók legyenek jövőre is. A csend zajos örömmé változott. Olga anyja nyakába ugrott, s ezerszer össze-vissza csókolgatta, majd atyjához ugrott, átölelve két kezével, de barátnéjának sem maradt adósa, őt is megölelte, s bátorította, hogy ő is kap belőle, de nem csak hogy valamit kap, hanem épenséggel felét kapja. „Ugy-e, édes mamám, így szólt: fele Irmáé?” S amikor az anya rámondá az igent, Irma is nagyot ugrott örömeiben, s Olga szülőinek kezét könyvelt szemekkel csókolgatta.

Már most legelső dolog volt a bábukat kimozdítani helyükből, Olga vette magához Olgát, Irma pedig Irmát, azt híven, úgy van az kirendelve, hogy mindenik a druszáját kapja meg, de ekkor közbelépett az anya, s azt mondá, hogy így nem jó lesz a dolog; kell, hogy Olga kapja Irmát, Irma pedig Olgát, hogy így örök időre emléke maradhasson a köztük való barátságuknak; s miután ebbe szívesen bele egyezett mindegyik kis lány, a csere megtörtént, s vidáman kezdett mindegyik a magáéval játszani. Alig, hogy Olga táncoltatni kezdi babáját, ez majdnem egész tisztasággal, csak hogy gyenge hangon elkiáltja „Irma“, nyomban rá, mert a másik baba is táncolni kezdett, ez meg azt kiáltja „Olga“. A gyermekek újabb meglepetésekbe, újabb örömekbe esnek, nyalják-falják a kis okos kedves babákat, melyek beszélni is tudnak, ujongnak, ugrálnak, táncolnak örömlében, nem nézve már a diszes karácsonyfát, s nem tekintve annak gazdag gyümölcsére.

A késő éj dacára csak nehezen sikerült a lányokat nyugalomra bírni. Nehezen is jött szemükre álom, még az ágyban is soká beszélgettek játékaikról, s szőtték a tervet, mit és hogyan fognak holnap jókor játszani, no de végre elnyomta őket az álom, s aludtak édesdeden, s álmodtak boldogan. Fejük felett örködött a kis szelid Jézus, s lábaiknál angyalkák repdestek. Előttük lebegett a ragyogó karácsonyfa ezer diszitményével, mit most sokkal jobban és részletesebben vettek szemügyre. Oh mily boldogító volt ez álom! Csak soká, nagyon soká tartott volna! Volt azonban álmukban valami szomorúan megható is, mi érzékeny lelküket nagyon szomorúan érintette. A karácsonyfától kis távolban rongyokba öltözött, s nyomortól

kiaszott gyermek alakok voltak láthatók, amint esengve néztek a csillogó karácsonyfa felé, s kezeiket esdőleg terjesztik ki a boldog házi nép felé. A látvány nagyon izgalmas volt; Irma és Olga sikoltva ugrottak föl ágyaikból, s nem kis időre volt szükségük, hogy álomszülte ijedtségük-ből magukhoz térjenek. Nagyon lélekzettek s annélkül, hogy gondolataikat egymással kicsereálték volna, lelkükben egy fogadást tettek.

Reggelre kelvén az idő, gazdag reggelihez ültek, melynek végeztével a ház asszonya szétosztá a két lány közt Jézus ajándékát. Egyik sem kapott silányabbat, mindkettő meg volt elégedve nagyon. A sok mindenféle közt jutott Irmának egy kis csinos pénztárca is, melybe nagy nyeményekre játszó sorsjegy igérvény volt elrejtve, erre különösen figyelmessé tette őt a jó háziasszony, nehogy valami értéktelen játékpapírnak tekintse. Irma ezerszeres hálálkodás közt sietett haza drága játékaival, hogy azokkal szülőinek is örömet szerezzen. Az apa és anya kimondhatatlanul meg voltak lepetve, szívük elszorult s szemeik könnybe borultak; a bála nemes érzeménye támadt föl sziveikben. Hallgatagon néztek a szebbnél szebb játékokat, s csak miután lelkükben valami elhatározásra megállapodtak, fejezték ki nyíltan is örömeiket, s vegyültek lányuk örömei köze.

A karácsony már rég elmúlt, s Irma s ennek szülői még mindig a meglepetés örömeivel voltak elfoglalva, midőn az a meglepő hír terjedt el a városban, hogy valaki egy sorsjegy igérvényen 150,000 frtot nyert, de e valakinek kilétét a bankház nem tudja kipuhatolni. Olgát, atyja a napi lapokban értesülvén erről, átfuttatá Irmáékhoz, hogy néznék meg az igérvény számát. Olga azonnal visszasietett a leirt számmal, melynek láttára atyja lelkendezve kiáltá el, hogy Irma igérvénye nyerte el a 150,000 frtot; már most ők is gazdagok és boldogok lehetnek. Olga nagyon ugrott, s villámgyorsasággal barátlójénél termett az örömhirt tudtul adandó. A hatás leirhatatlan volt, Irma tombolt örömeiben, atyja és anyja pedig térdre esve, kéztördelve könyvelt szemekkel áldották istenüket, Olgát és szüleit, kiknek e nem várt boldogságot köszönhetik. Olga maga is elérzékenyült a jelet felett, s kipirulva futott szülőiházához.

Hogy vette föl Irma atyja a 150,000 frtot, mint rendezte be eddig szerény házat? nem igen érdekel bennünket, elég azt tudni, hogy ezután már nemcsak a lányok, de a szülőik is benső barátságban éltek egymással, s egy nap egymásnap másik házában volt a bizonyos találkozó, mely napról-napra kellemesebbé és nélkülözhetlenebbé vált. Ilyen viszonyok közt gyorsan multak az év napjai úgy, hogy alig vették észre ismét az év vége felé közeledtek.

Deczember 23-ikán este Irma szülőinél töltötték az időt vidáman és kellemesen, másnapra hát Olgáék számítottak a szerencsére, azonban Irma atyja kikérte magának, hogy ezuttal kivételkép ismét nála gyűljenek össze, mert ő olyan meglepetést akar a két lánynak szerezni, mely őket egész életükre boldoggá teszi. Olga szülei bizonyos, ide nem tartozó föltételek mellett a kívánságba beleegyeztek, s így másnap este 6 órára lányukkal együtt átmentek. A meglepetés egy része nem soká váratott magára, mert a szomszéd terem fölnyílt ajtaján nagyszerűen ellátott, pazar fénynyel diszített, s káprázatos fényt árasztó karácsonyfát lehetett látni csillogó cifraságai s kifogástalan izléssel megválogatott játékaival. Az örömet nem kisértjük meg leírni, nem volt az kisebb a mult évinél, sőt még tán nagyobb is lehetett, mert hiszen most ezuttal mindkét gyermek szülői is bele vegyültek abba. Arról sem akarunk hosszabban beszélni, milyen tárgyakat kapott egyik vagy másik, azt azonban nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy ezuttal Olga is kapott egy erszényt, melybe egy fontos okirat volt elhelyezve.

Az okiratban Irma atyja 5000 frtot tesz alapítványkép, hogy annak kamataiból évenként karácsonykor szegény gyermekek karácsonyi ajándékokkal, s teljes téli öltözékekkel látassanak el, s ez alapítványt hálául azért, mert vagyonát, jólétét leánya barátnőjének köszönheti, Olga néven kívánja a város előljárósága ált l kezeltetni, kikötvén, hogy az ajándékok kiosztását a mig csak Olga él, ő maga teljesithesse. De Irma is kapott egy értékes erszényt egy másik okirattal, melyben ismét 10000 frt van kikötve egy városban állítandó kisdodovó intézet javára, hol a szegény sorsu gyermekek nevelést és kellemes szórakozást nyerhetnek. Olga szülei, és

a gyermekek egyik ámulatból a másikba esnek, s míg vége sincs a nem várt meglepetésnek, itt van egy újabb, fölnyilik a hermadik terem ajtaja, s ott látnak maguk előtt egy másik tömött karácsonfát körülállva 50 szegény sorsu gyermek — s a városi előjáróság által; kik részint azért jöttek, hogy a jóltevő első alapítványának áldásait már ezuttal élvezzék, részint pedig hogy az áldozatról tanuskodó alapító leveleket a városi hatóság részére átvegyék.

Irma atyja a ragyogó karácsonfa elé állván, mogható szavakkal mondá el, hogy örömét, vagyonát, boldogságát Olga szüleinek köszönhetvén, érte hálás kívánt lenni, azért tette az alapítványokat. Majd kiosztatván Olga és Irma által az itt levő 50 gyermek közt az ajándékokat, és pedig a sok cukmison és játékon kívül mindeniknek egy teljes öltözetet is, átadta az okmányokat az előjáróknak megőrizés végett. Könnyek ragyogtak a jelenlevők szemeiben, az elismerés, öröm és hála könnyei voltak azok. — Irmának boldog karácsonya volt a mult évben is, de a boldogságnak volt némi árnyéka is ál-mában, midőn a csillogó karácsonfa közelében szenvedő és nélkülöző gyermekeket látott, ma ez árny atyja jótékonyásával fénynyé változott, s így boldogsága teljes lön. Előjárók hálálkozva, — a felruházott gyermekesereg pedig örömrépesve távozott, éltetve a nemes jóltevőt, ki részükre ily boldog karácsonyt szerzett.

Még ezután is volt öröm, és újabb meglepetés, de ez már Olga szülei házánál történt,— hol szintén nem maradhatott ki a nagyszerű karácsonfa, melynek fénye mellett mindkét szülői pár soká viáman beszélgetett, s majd a luculusi asztal mellett lelkes köszöntőkben fejezték ki örömüket jó tetteik felett.

Kobány bácsi.

A KIS HUSZÁR.

Lóra termet magyar gyerek,
Az vagyok;
Még huszár is lesz belőlem,
Fogadok!

Huszár-gyerek, még pedig a
Javából;
Rólam egykor a fél világ
Hire szól.

Büszkeségem koronája:
Szép hazám,
Megmutatom, hogy fiadnak
Szült anyám.

Pej paripa, sarkantyu és
Görbe kard,
Hejh! ugyancsak földiszítik
A magyart.

Meg a mellett lengő mente,
Röpke toll,
Fényükön a sas tekintet
Összefoly.

Neki vágok ellenemnek
Mint a szél,
Mint a villám sujt kezeiben
Az acél.

Ha letekint égből a hős
Nagy-apa,
Azt mondja majd: eza derék
Unoka.

Ilyen legyen minden magyar
Hazafi,
Nem kell akkor ős jogunkat
Félteni.

Nem lesz, tudom, panasza én
Ellenem,
Sem királynak, sem hazának
Sohasem.

Megmutatom, ezer ellen
Jönne bár,
Hogy az Isten katonája
A huszár.

Hajgató Sándor.

Védjük az állatokat.

Uton utfélen találkozunk rosz semmierekelő gyermekekkel, kik legnagyobb multságukat az az állatok kinzásában találják föl. Mondani is felesleges, hogy az ily gyermekeknek szive nem lehet jó, nem ronlatlan, mert kiben a jobb érzésnek csak parányi szikrája is él, az állattal kiméletesen és gyengéden bánik, mert tudja, hogy az is fájdalmat érez ha bántjuk, s jól esik neki, ha szeretetünket vele éreztetjük. Találunk vásott gyermekeket, kik nap hosszant kiméletlenül üldözik, kövel, téglával dobálják a kutyákat, az ilyen gyermekek vagy tudatlanok, vagy szivtelenek, mert különben tudniok kellene, hogy az ember leghübb barátja a kutya, mely örömben, bajában hű marad hozzá, öt soha el nem

hagyja, házát, vagyónát hüen őrzi, sok dolgában segítségére van, s pontosan teljesíti urának parancsát. Vannak olyan sihederek, kik ismét más állatot, olyant kioznak, melyről azt hiszik, hogy haszontalan, ezek ismét azt nem tudják, hogy a természetben mi sincs felesleges, mindennek meg van saját rendeltetése, és ha szabadságot engedünk állatainknak, ezek egymást olyan szépen ellenőrzik, hogy tulszaporodásuktól, s az ebből folyó veszedelemre gondolni sem lehet, mert ők egymás ellenében a legjobb rendőrök.

Hogy milyen hasznát vesszük még a látszólag kártékony állatoknak is, arra nézve alább több példát fogunk fölhozni, mikből tanulságot vonhatni arra nézve, mint bánjunk az állatokkal, melyek ha némi tekintetben kárt is tesznek, más tekintetben azonban e kárt szolgálatukkal hálásan megtérítik.

És most lássuk a példákat.

Egy kicsi, de fölötte termékeny szigeten, a keleti tengerben a parasztasszonyok kik a ludtenyésztést nagyban üzték, panaszkodtak, hogy a rókák egyszer-másszor belopóztak a ludóba. A férfiak azért egy napon elhatározták, hogy irtó háborút viselnek a rókák ellen. Az elhatározást tett követvén, rövid idő alatt a rókák kipusztitattak az egész kis sziget területén. Volt öröm a parasztság közt. Most a ludak is biztonságban voltak és a rókabőrökből még réndkívüli bevétel is telt. Hanem az egyik látszólagos csapást egy másik valódi csapás váltotta fel. Ugyanis egykét év alatt a mezei egerek annyira elszaporodtak, hogy legszebb aratási kilátások füstbementek. A mezei egerek, mintha csak a vagyonos parasztnak erszényeiből szedték volna ki a penészes tallérokat. A rókabundák az utolsó tiszta jövedelmet képezték; azóta annyi sem volt mivel tömjék a libákat. Lett új tanácskozás, és közös megállapodás arra nézve, hogy a mezei egereket minden áron pusztítani kell. Ámde az ember nem születet egérfogónak, bármennyi esze legyen is. A mezei egerek államban az ember hiába akarja a rendőr szerepét játszani. A gonosz állatkák csak nem akartak pusztulni, sőt mindjobban szaporodtak.

A szükség gondolkodni tanít. A parasztnak is gondolkodóba estek, és azon gondolatra jöttek, hátha a rókák nem létezése okozza a bajt? Áthajóztak a száraz földre és drága pénzen vettek fiatal rókákat, hogy a szigeten szabadon bocsássák. És már a következő évben kedvezőbb termés volt. És minél jobban szaboradtak a rókák, annál nagyobb mérvben pusztultak a mezei egerek úgy, hogy ezután ezeknek káros befolyása többé észre nem vétetett. Most ott és minden tájékon hol a rókában a legkütiőbb mezei macskák és

a mezei rendőrök egyikét tanulták megismerni, minden parasztnak igyekeznek, hogy saját rókája legyen földjén, azaz ha róka üti fel tanyáját birtokán, azt a világerért sem bántalmazza, és ha néha egy-egy liba vagy tyúk eltűnik is, azt számba sem veszi, vagyis úgy tekinti, hogy a róka magától vitte el jutalmát, mivel a gazda tartozik kitünő szolgálatáért.

Amerika tudvalevőleg a kukorica hazája. Ugyanott létezik olyan madárfaj is, melyet kukoricatolvajnak hívnak, — mivel kukoricaérskor nagyon ellepik e madrak a földeket dézsmájuk felvétele céljából. A gazdák gyakran tetemes kárt vallottak, a miért is jutalmakat tűztek ki olyanok számára, kik módokat és eszközöket tudnak e madarak tömeges pusztítására. Kiszedték a tojásokat, egész erdőket elégettek, ugy, hogy százezerenként sülték meg a kikelt fiókák, és csakugyan sikerült némely tájékról elriasztani a tolvaj madarakat.

Az emberek most így gondolkoztak: A mit e tömérdek madár megevett volna, az mind hámbárunkba kerül. Tiszta haszon!? De hoppá! — Nem úgy történt. Ha ezelőtt a termés tizedrészét megették a madarak, most az egész termést megették a férgek, melyekből ezelőtt a madarak éltek addig is, míg a kukorica megért. Mert a madár nem csak aratás idején eszik, hanem egész éven át. Aratás előtt pedig minden madár azt a féregsereget pusztítja a természet rendeletéből, a mely az aratást veszélyezteti. Amerikában is igaznak bizonyult a közmondás: saját kárán legjobban tanul az ember! A tolvaj madarakat messze vidékről visszahozatták ismét, ápolták és szaporították, és most minden gazda, hogy kukoriczatermésének nyolc, vagy kilenc-tizedrészét biztosítsa magának, örömmel türi határan a dézsmáló madárseregeket.

Hogy a mult században Enrópa-szerte, ugyanoly okoskodásból kiindulva, majdnem egészen kipusztították a szegény verebeket, azt talán nem szükséges külön felhozni. De ha a verebek üldözése, fiókáik kiszedése stb. mai nap is előfordulna faluhelyen, akkor ugyancsak ideje volna már, hogy lelkészek és tanítók és az előjáróság együttesen működne az okatlan eljárás beszüntetése végett. Mert egy-egy verébpár, jobban kedvelvén a hernyókat, bogarakat és férgereket, mint a magot, hetenként legalább 2000 hernyót hord fiacskáinak ebédre, és ugyanannyit felfalnak maguk az öregek is, 1000 verébpár egy heti étetés alatt 4 százezer hernyót pusztít fákról és mezőről. Ezért csak megérdemelné minden veréb, hogy cseresznye és gabonaéréskor bosszuság nélkül élvezhessen néhány szemet.

M á d a i M á t y á s.

SZAVALMÁNY.

A kis Lipike.

Volt egyszer egy kis fiúcska
No nem éppen kicsike,
Mert nagyobb volt mint az öklöm,
S ugy hívták hogy: Lipike.

Iskolába járt a fiú
Még pedig ám szívesen;
Kis kacsóit karba téve
Ült a padban csendesen.

Tudott is már annyi mindent,
Irt, olvasott mint egy pap,
Mert tudta, hogy szorgalmáért
Mamájától csókot kap.

Édes kedves jó anyácskám
Nézz ide egy kicsikét,
Én vagyok e kis fiúcska
A te kedves Lipikéd!

Gyurkovits Béla.

Béla és a gólyák.

(Elbeszélés házépítése vagy rajzolása alkalmával.)

Egy szép tavaszi napon Béla kintjártván az udvaron, nagy meglepetéssel vette észre, hogy házuk tetején két nagy hosszú lábszaru, és hosszú csőrű madár jár, s olyan formán forgolódnak, mintha valamit kémlenni akarnának. Nossza be is szalad anyjához elmondani milyen furesza vendégeik érkeztek. Az anya miután megnézte őket, megmondá fiának, hogy gólyának nevezik e madarakat, melyek most érkeztek vissza vándorlásukból, s alkalmasint itt akarnak szállást venni, ha el nem üzik őket. Együttal azt is megmondta Bélának, hogy a gólyák nagyon sok hasznót okoznak az által, hogy a békákat, kigyókat pusztítják, miért is mindenütt szívesen látott vendégeknak tekintetnek. Béla már most elég okos volt rájönni, hogy a gólyákat nem volna helyes házuktól elzavarni. Igéretet is tett erre nézve anyjának, midőn még azt is megtudta, hogy a madarak itt fogják fészkeket megrakni, s tojásaikat kikölni.

A madarak csakugyan nem sok idő múlva hozzáláltak fészkeik készítéséhez. Ágakból állították össze, füvel és sással pedig szépen kibélelték. Majd örömmel tapasztalta Béla, hogy a gólyák egyike mindig a fészken ül, s így tudta, hogy már tojásuknak kell lenni, szerette is volna ezt látni, említé is anyjának többször, de az anya mindig intette, hogy ne zavarja a madarakat, mert itt hagyják a házat, pedig azt szokták mondani, hogy a mely háztól elzavarják a gólyákat, azon nincs isten áldás. Béla hallga-

tott anyja szavára, s minden kíváncsisága mellett is békével hagyta őket. Egyszer azonban elszálni látván a gólyákat, úgy gondolkodott, hogy megnézheti a tojásokat annélkül, hogy a gólyák megtudnák, nagy gyorsan állítá föl a létrát a ház ereszéhez, s onnan fölszaladva ott állt a fészeknél. Csakugyan két ludtojás nagyságu hosszukás fehér tojás volt benne. Béla nem elégedett meg azzal, hogy szemével látta, még kezébe is akarta venni, s csakugyan úgy is tett. Allig vette azonban kezébe a két tojást, a gólya pár hazaérkezett, s mérges szárny csapkodással szállt a fészek felé! Béla ijedtében kiéjtette kezéből a tojásokat, melyek a földre esvén szétzuztak; s azután mint aki rosztat cselekedett, elkotródott szem elől. A gólyák mérgesen kelepelték, s biztonnyal arról tanakodtak, hogy már most mit csináljanak. Este felé aztán elhagyták az üres fészket, s nem is tértek többé oda vissza.

Béla másnap hiába várta vendégeit vissza, szánta, bánta hogy kíváncsiságának engedett, de már nem tehetett róla, a gólyák hűtlenek lettek hozzá.

Egyszer Béla a tó partján ögyelegvén, hirtelen előtte termett a gólya erősen csapkodván szárnyával, s csőrével is vagdalóznán. Béla rémületes sikoltozás között futásnak eredt, s haza érve siránkozva beszélte el anyjának a történeteket. Ekkor tudta meg anyja, hogy a gólyák miért hagyták el házukat, s hogy most, a tó partján fészkeltek, s Bélát fölismervén, nehogy tojásaikat ismét elpusztítsa, megugratták. Kapott is Béla olyan leckét édes anyjától, hogy legott megfogadta, miként soha nem háborgatná őket ha még vissza térnének. Elmúlt a tavasz, nyár, beköszöntött az ősz, s a gólyák új hazájukba költöztek. Majd eljött a tavasz, s a madarak ismét visszatértek. Visszatértek pedig egyenest Béláék házához, mintha csak megsugta volna nekik valaki, hogy ezentul nem zavarja el őket onnan semmi; és csakugyan nem is zavarta el, mert Béla szavánál maradt, s a gólyák egész nyugodtan élhettek házuknál.

Elbeszélés

(Kutépítéshez hasábbal.)

Két kis testvér, leány és fiú játszottak az udvarban, midőn egyikök a 4 éves kis Ilon egyszerre belezuhant az alacsony kávájú kutba. A kis Gyula, mihelyt észrevette mi történt, futott anyjához: „Gyere mama gyorsan, Ilon beleesett a kutba!” A szegény asszony szinte örülten az ijedségtől futott a kuthoz, de midőn ott meg-

hallotta a szegény lányka jajkiáltásait, olyan ijedtség vön rajta erőt, hogy képtelen volt segíteni. A kis Gyula azonban egy pillanatra sem veszté el lélekjelenetét, hanem megkapva a vederet azt mondá anyjának: „Bocsáss engem le a vederben, ígérem neked, hogy Ilont fölhozom magammal.” A kétségbe esett anya habozott először, de minthogy más mentő eszközt hirtelen nem látott, lebocsátotta fiát a kutba, — de először egy kendővel biztonság okáért a veder láncához kötötte. Gyula megragadván testvérét fölkiáltott: most huzz fel bennünket! Az anya forgatta a láncos kereket, egyszerre azonban a rémület ismét erőt vett rajta, s a huzást félbe kellett szakítani. Gyula, ki rögtön észrevette, — hogy anyja rosszul van, bátorítólag szólt. Ne félj anyám, csak kösd meg a láncot, a többit majd elvégzem én!” Az anya engedelmeskedett, Gyula aztán egyik kezével fogódzva, másikkal kis hugát beleültette a vederbe, maga pedig föl-mászott a láncon a kut szájáig, s kimentette Ilont, ki esésében bal vállát megsebesítette. Az anya öröme nagy volt, midőn mindkét gyermeket megölelhette, de nagy volt ám az egész községé is, hogy oly bátor fiut mondhatott magáénak, mint a 8 éves Gyula. Gyula csakugyan derék bátor fiu volt. — Ilyennek kellene lenni minden gyermeknek, de azért a kut körül még is óvatosan kell játszani, mert a kutba esés rendszeren halállal végződik.

TÁRSAS JÁTÉKOK.

I. A gyermek és a madár.

A gyermekek körbe állnak kezeiket magasan tartva, a körön kívül repdes a madár két kezét a madár szárnyaként föl s le emelgetve. A gyermekek éneklék a következő dalt:

Repülj ide kis madárka
Ez aranyos kalitkába,
Jó dolgod lesz majd meglátod,
Nem leszek én rossz barátod.
Repülj ide, repülj hát!

A madár egy helyen lebegve éneklék:

Nem repülök, mert úgy látom
Sziwtelen vagy kis barátom.
Nem fogok én hozzád szállni,
Kalitkádba akarsz zárni,
Jobb nekem így szabadon.

Ekkor a madár körül repdes, a gyermekek pedig éneklék:

Szépen kérlek kis madárkám,
Repülj csak egy kicsit hozzám,
Amit szád és szemed kíván
Megláthatod a kalitkán,
S ha nem tetszik elmehetsz.

Most a madár a kalitba (a körbe) repülve énekel:

Jó kis gyermek én eljöttem
Kalitkára rá repültem,
Van itt buza, van viz elég
Nincs szabadság, nincs tiszta lég
Én itt hamar elhalnék.

Gyermekek:

Kis madárkám bár sajnállak,
Megígértem hát nem bántlak,
Nagyon félted szabadságod
Teljesüljön hát a vágyad
Isten veled! hess hess hess!!

Ekkor a madár ki repül, s a játék újból kezdődik.

II. Csárdás.

Fiuk és lányok párosával sorba állnak, s a nevelő által adott jelre lassu magyart lejtnek a következő dal éneklése mellett.

Dallam: Kis szekeres, nagy szekeres.

Föltre csapom a kalapom,
Nincsen nekem semmi bajom.
Hogy is volna hisz az anyám,
Mint egy angyal úgy vigyáz rám.

Reggel alig hogy fölkelek
Az asztalon kávét lelek;
Majd ebédet, majd vaesorát,
Mindent, mindent jó anyám ad.

Gyorsan énekelve, csárdást lejtve.

Dal: Ugy van kincsem komámasszony.

Nincsen nekem semmi bajom
E világon semmi gondom,
Ugy élek, mint a madár,
Mely az erdön ágról ágra
Majd repdesve, majd ugrálva
Gondtalanul s vigan jár.

Kobány bácsi.

Előfizetési felhívás.

**A „Kisdedóvók és Gyermekkertésznők Lapja“ s a „Képes Gyermekvilág“
második évfolyamára.**

Lapunk múlt évfolyamából meggyőződhetek olvasóink arról, hogy a mi célunk sem több, sem kevesebb, mint a kisdednevelők érdekében biztosítása, fizetésük, s általában anyagi helyzetük javítása, kisdedóvodáink szaporítása, s magának az ügynek szellemi emelése.

Ez célunk a jövőre is, melynek elérhetése végett meghoztuk azt az áldozatot is, hogy lapunkat kétértévé tettük az eddigi előfizetési díj legcsekélyebb emelése nélkül. Lapunk tehát **havonként kétszer** jelenik meg úgy, hogy minden hó 10-én adunk egy főlapot az eddigi alak- és nagyságban, és minden 20-án egy gyermeklapot ugyan oly terjedelemben.

A nevelési lapnál állandó gondunk lesz annak változatos s a nevelési követelményeknek megfelelő tartalmára, a melléklapnál pedig oda törekszünk, hogy az folyton újabb és újabb, rövidebb és hosszabb szavalmányokat, gyermekdalokat, társasjátékokat (minden számban legalább kettőt) s oly elbeszéléseket és meséket közöljön, melyek családi körben, iskolában is jó sikerrel alkalmazhatók, az ovodai foglalkozások — különösen a Fröbelféle munkagyakorlatnál pedig éppen nélkülözhetlenek.

Ezenkívül rendkívüli kedvezményképp adni fogunk minden egészséves előfizetőnknek egy aranyozott diszkötésű új „Képes dal, játék és üdvözlő gyűjteményt, melynek bolti ára 60 kr. lesz, ingyen jutalmul, csupán postai szétküldésére kérünk 20 krajcárt beküldeni.

Előfizetési ára a két lapnak egész évre csak 2 forint.

Midőn kisdednevelőink szives pártolását kérjük, meg kell emlitenünk, hogy kezdeményezésünk folytán több tanító egyesület, köztük a n. kanizsai tanítói járáskör a kisdedóvodák és népiskolák közti viszonyt jövő gyűlésén vita tárgyává fogja tenni, s a Békésmegyei 260 tagu tanító testület ugyan e viszonyt ez idei közgyűlésén tárgyalván, a létesülendő megállapodásokat, melyek alkalmasint **egész kisdednevelési rendszerünk átalakulását** teendik szükségessé, lapunk közvetlen forrásból fogja olvasóinkkal tudatni, s így azon helyzetben leszünk, hogy a két intézmény közti szoros viszony mibenlétét ismertethetjük meg olvasóinkkal.

Az előfizetést kérjük a már kiküldött utalvány lapon a „Kisdedóvók és Gyermekkertésznők Lapja kiadóhivatalának Gyomára küldeni.

Gyoma 1883 január 1.

KOBÁNY MIHÁLY ■